

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

вул. Городецького, 13, м. Київ, 01001
Тел.: +380 44 278-37-23, факс: +380 44 271-17-83
E-mail: themis@minjust.gov.ua
http://www.minjust.gov.ua
Код ЄДРПОУ 00015622

03.03.2015р. № 104-0-2-15/13
На № 26/08 від 12.02.2015р.

Народному депутату України

Бублику Ю.В.

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ,
01008

Шановний Юрію Васильовичу!

У зв'язку з листом Голови Верховної Ради України від 13 лютого 2015 року № 11/10-343 до Вашого депутатського запиту від 12 лютого 2015 року № 26/08 щодо звуження деякими положеннями Закону України від 14 жовтня 2014 року № 1697 «Про прокуратуру» гарантованого Конституцією України права громадян на прокурорський захист Міністерством юстиції повідомляється.

Відповідно до положень частини першої статті 121 Конституції України прокуратура України становить єдину систему, на яку, зокрема, покладаються представництво інтересів громадянина або держави в суді у випадках, визначених законом, нагляд за додержанням прав і свобод людини і громадянина, додержанням законів з цих питань органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами.

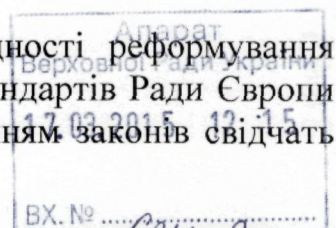
При цьому згідно з пунктом 9 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України прокуратура продовжує виконувати відповідно до чинних законів функцію нагляду за додержанням і застосуванням законів до введення в дію законів, що регулюють діяльність державних органів щодо контролю за додержанням законів.

Слід зазначити, що Україна при вступі до Ради Європи зобов'язалася змінити роль і функції прокуратури (насамперед у частині відмови від здійснення функції загального нагляду) і перетворити цю інституцію на орган, що відповідає стандартам Ради Європи.

Комітет міністрів Ради Європи, приймаючи **Рекомендацію 19 (2000)** «Про роль прокуратури в системі кримінального судочинства», висловив позицію, згідно з якою *саме кримінальна сфера повинна бути пріоритетним напрямком діяльності прокуратури в державах-членах.*

У **Резолюції 1755 (2010)** ПАРЕ рекомендувала, щоб у якості альтернативи функції нагляду було зміцнено роль омбудсмена та запроваджено систему безоплатної правової допомоги.

Про незмінність позиції Ради Європи щодо необхідності реформування органів прокуратури України відповідно до принципів та стандартів Ради Європи та відмови від функції нагляду за додержанням і застосуванням законів свідчать також інші міжнародні документи.

З прийняттям Верховною Радою України 14 жовтня 2014 року Закону України «Про прокуратуру» (нова редакція) (далі – Закон) фактично виконано зобов'язання України, взятє при вступі до Ради Європи, щодо зміни ролі і функцій прокуратури (насамперед у частині відмови від здійснення функції загального нагляду).

Відповідно до положень частини другої статті 23 Закону, який набирає чинності 25 квітня 2015 року, за винятком деяких положень, які вже набрали чинності, прокурор здійснюватиме представництво в суді інтересів громадянина (громадянина України, іноземця або особи без громадянства) у випадках, якщо така особа не спроможна самотійно захистити свої порушені чи оспорювані права або реалізувати процесуальні повноваження через недосягнення повноліття, недієздатність або обмежену дієздатність, а законні представники або органи, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси такої особи, не здійснюють або неналежним чином здійснюють її захист.

При цьому Закон України «Про безоплатну правову допомогу» відповідно до Конституції України визначає зміст права на безоплатну правову допомогу, порядок реалізації цього права, підстави та порядок надання безоплатної правової допомоги, державні гарантії щодо надання безоплатної правової допомоги.

Згідно з частинами першою, другою статті 13 цього Закону безоплатна вторинна правова допомога – це вид державної гарантії, що полягає у створенні рівних можливостей для доступу осіб до правосуддя і включає в себе такі види правових послуг, як захист, здійснення представництва інтересів осіб, що мають право на безоплатну вторинну правову допомогу, в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами, складення документів процесуального характеру.

Пунктом 1 частини першої статті 14 згаданого Закону передбачено, що право на безоплатну вторинну правову допомогу згідно з цим Законом та іншими законами України мають особи, які перебувають під юрисдикцією України, якщо середньомісячний сукупний дохід їхньої сім'ї нижчий суми прожиткового мінімуму, розрахованого та затвердженого відповідно до Закону України «Про прожитковий мінімум» для осіб, які належать до основних соціальних і демографічних груп населення, інваліди, які отримують пенсію або допомогу, що призначається замість пенсії, у розмірі менше двох прожиткових мінімумів для непрацездатних осіб, – на всі види правових послуг, передбачені частиною другою статті 13 цього Закону.

Згідно з пунктом 6 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про безоплатну правову допомогу» надання безоплатної вторинної правової допомоги всім категоріям осіб, зазначеним у статті 14 цього Закону, в повному обсязі забезпечуватиметься з 01 липня 2015 року.

Водночас відповідно до змін, які згідно із Законом від 14 жовтня 2014 року внесені до Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» (набули чинності 26 жовтня 2014 року), Уповноважений Верховної Ради України з прав людини має право з метою захисту прав і свобод людини і громадянина особисто або через свого представника в установленому законом порядку звертатися до суду про захист прав і свобод осіб, які через фізичний стан, недосягнення повноліття, похилий вік, недієздатність або обмежену дієздатність

неспроможні самостійно захистити свої права і свободи; брати участь у судовому розгляді справ, провадження в яких відкрито за його позовами (заявами, клопотаннями (поданнями)), вступати у справи, провадження в яких відкрито за позовами (заявами, клопотаннями (поданнями)) інших осіб, на будь-якій стадії їх судового розгляду, ініціювати незалежно від його участі у судовому провадженні перегляд судових рішень.

Зміни, пов'язані з цим, також внесені до Цивільного процесуального кодексу України та Кодексу адміністративного судочинства України.

Таким чином, процес реформування направлений на вдосконалення функцій і повноважень прокуратури, зокрема усунення конкуренції із суб'єктами надання безоплатної правової допомоги та Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини.

З повагою

Міністр

Павло ПЕТРЕНКО